

1ο Μάθημα

ΟΙ ΦΙΛΟΙ ΜΑΣ ΟΙ ΑΓΙΟΙ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Πριν από το μάθημα, καλό θα ήταν να κάνουμε πάντα μια αναφορά σε κάποιο γενικό χαρακτηριστικό όλων των Αγίων, πχ. στην μεγάλη τους πίστη, στην αγάπη τους για τους ανθρώπους, στην υπομονή τους. Αυτό θα βοηθήσει να κατανοήσουν τα παιδιά μας πως οι Άγιοι έχουν διαφορές ως προς τον χαρακτήρα τους, η ένωσή τους όμως με τον Χριστό τους κάνει να μοιάζουν στον τρόπο της ζωής τους. Η αναφορά σ' αυτά τα κοινά σημεία θα διαμορφώσει και το δικό τους πρότυπο.

Ξεκινάμε σήμερα ένα ταξίδι γνωριμίας. Γνωριμίας με κάποιους υπέροχους ανθρώπους και καλούς φίλους. **Τους αποκαλούμε Αγίους.** Δεν τους βλέπουμε, αλλά βρίσκονται ανάμεσά μας. Από αυτή τη γη, πολλοί από αυτούς πέρασαν πριν πολλά πολλά χρόνια, **ζουν όμως, γιατί ενώθηκαν με τον Χριστό, που είναι Κύριος και η Πηγή της ζωής που δεν τελειώνει ποτέ, της αιώνιας ζωής.**

ΣΚΟΠΟΣ

Διαρκή σκοπό αποτελεί η διαμόρφωση ενός προτύπου, το οποίο σιγά σιγά θα εμπλουτίζεται μέσα από την επιμέρους αναφορά σε έναν Άγιο και τις ιδιαίτερες αρετές του.

- Τα παιδιά να γνωρίσουν τα βασικά χαρακτηριστικά ενός Αγίου, προκειμένου να τα αναγνωρίζουν σε κάθε άγιο, με τον οποίον θα έρθουν φέτος σε επαφή μέσω του μαθήματος.

- Να αντιληφθούν πως το βασικότερο χαρακτηριστικό ενός Αγίου είναι η βαθιά πίστη και αγάπη του προς τον Χριστό.
- Να είναι βεβαία πως οι Άγιοι είναι ζωντανές, ολοζώντανες υπάρξεις, που μας προσοικειώνουν και ενώνουν την προσευχή τους με την προσευχή των παιδιών προς τον Θεό.
- Να τους τοποθετήσουν στην καρδιά τους ως προστάτες και βοηθούς σε κάθε δυσκολία και κίνδυνο.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ

Θεολογικό πλαίσιο Πέραν της μικρής ανάλυσης που αφορά στον Άγιο του κάθε επιμέρους κεφαλαίου, δίνεται η αφορμή για μια αναφορά σε γενικότερες έννοιες, που, κυρίως στην περίπτωση των παιδιών, πρέπει να αναδεικνύονται με κάθε αφορμή και να επαναλαμβάνονται.

Οι Άγιοι αποτελούν για την Εκκλησία μας τον πολυτιμότερο μετά τον Χριστό θησαυρό της. Είναι εκείνοι, που με τη ζωή τους επαληθεύουν την αλήθεια των λόγων του Χριστού και μετατρέπουν την θεωρία της διδασκαλίας Του και της διδασκαλίας της Εκκλησίας σε πράξη. Στα πρόσωπά τους βλέπουμε και τη δική μας δυνατότητα να θεωθούμε.

Όλα με τη δική τους είναι η φύση μας. Γνώρισαν και εκείνοι τις δυσκολίες που περνάμε όλοι μας. Και στην εποχή τους είχαν πειρασμούς, κινδύνους, ανατροπές και κρίσεις. Καμιά περίοδος της ανθρώπινης ιστορίας δεν βρέθηκε ανθόσπαρτη και ανέμελη. Γι' αυτό και η αγιότητα, σε κάθε εποχή, αποτελεί μια διπλή νίκη: Πρώτα εναντίον στα πάθη του ανθρώπου, που ήταν, είναι και θα είναι πάντα ίδια και διαχρονικά. Και δεύτερον, νίκη εναντίον στην απόγνωση και στην απελπισία, που αποτελούν τον μεγαλύτερο πειρασμό κάθε εποχής.

Κορυφαία, όμως, νίκη όλων αποτελεί η νίκη τους πάνω

στον Θάνατο. Μια νίκη, που δεν αποτελεί δικό τους κατόρθωμα, αλλά Εκείνου που πίστεψαν και αγάπησαν με όλη τους την ύπαρξη. Το γεγονός αποτελεί την αιτία την παρουσίας τους σήμερα και πάντα. Οι Άγιοι είναι εδώ, καλούν, προσεύχονται και μεσιτεύουν για μας ως απόδειξη της αγάπης τους, που όπως λέει και ο Απόστολος Παύλος, «ουδέποτε εκπίπτει» (Α΄ Κορ. 13,8).

Πέρα από το θεολογικό υπόβαθρο, οι Άγιοι, όπως άλλωστε και ο Χριστός, μας καλούν σε μια διαρκή σχέση. Σχέση με συνέπεια, προθυμία και εισιμότητα εσωτερικής αλλαγής, ώστε και εμείς, όσο το επιτρέπουν οι δυνάμεις μας, να βαδίζουμε την οδό της αγιότητας. Αυτή η ολόενα και θερμότερη σχέση θα νικήσει και την μεγάλη παγίδα του Πονηρού, ο οποίος σπέρνει διαρκώς την υποψία, πως η αγιότητα είναι για τους λίγους και τους εκλεκτούς άλλων εποχών. Κι όμως! Η αγιότητα πρέπει να αποτελεί σκοπό ζωής για όλους. Οι Άγιοι του καιρού μας, η διδασκαλία και η ζωή τους το επιβεβαιώνουν.

Βασικά σημεία - Η Εκκλησία είναι μια μεγάλη οικογένεια. Οι Άγιοι είναι οι συγγενείς μας και πατέρας όλων μας ο Θεός.

- Δεν αρκεί να ξέρουμε για τη ζωή και τα θαύματα των Αγίων. Πρέπει να μιμούμαστε τη ζωή και την πίστη τους.

Μηνύματα Πάντα με τρόπο απλό και συνθηματικό

- Οι Άγιοι είναι οι φίλοι του Χριστού.
- Οι Άγιοι είναι φίλοι μας.
- Οι Άγιοι μας προσοικειώνουν από κάθε κίνδυνο.
- Όποιος αγαπάει ένα Άγιο, πρέπει και να προσπαθεί να του μοιάσει.

ΠΡΟΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Αφόρμηση

Μια λέξη, μια εικόνα, μια ιστορία ή ένα αντικείμενο που θα ελκύσει την προσοχή του παιδιού στο ξεκίνημα.

Μια δραστηριότητα αλληλογνωριμίας μέσω των ονομάτων των παιδιών μπορεί να προσφέρει μια αποτελεσματική αφόρμηση. Τα παιδιά λένε το όνομά τους. Κατόπιν ρωτάμε πού το βρήκαν αυτό το όνομα. Η συζήτηση φτάνει στους Αγίους και την τακτική της Εκκλησίας να δίνει το όνομά τους στους πιστούς. Επιπλέον, η ετυμολογία των ονομάτων μπορεί να δώσει πολύ ενδιαφέροντα ερεθίσματα για μια αρχική συζήτηση.

Δραστηριότητα

- Καθοδηγούμε τις δραστηριότητες του βιβλίου.
- Αντιστοιχίζουμε πόλεις με Αγίους
- Παρουσιάζουμε μια εικόνα Αγίου και επικεντρώνουμε την προσοχή μας στο φωτοστέφανο.
- Επισκεπιόμαστε τον ναό και στρέφουμε την προσοχή των παιδιών στο πλήθος των Αγίων που παρουσιάζονται στα διάφορα μέρη του. Υπογραμμίζουμε την ζωντανή τους παρουσία.

Διαθεματική προσέγγιση

Η συζήτηση για το φωτοστέφανο δίνει μια καλή αφορμή για μια παρουσίαση του τρόπου κατασκευής των εικόνων, στα βασικά, βέβαια, σημεία τους, αλλά και των βασικών αρχών της Βυζαντινής αγιογραφίας.

Αφορμές για συζήτηση

- Ερείς μπορούμε να κάνουμε καλές πράξεις όπως οι Άγιοί μας;
- Τι ξέρετε για τον Άγιο, που έχει το όνομά του;

Βιωματική δράση

Διδάσκουμε στα παιδιά ένα ύμνο ή ένα τραγούδι, πάντα με τονική ακρίβεια και ολοκάθαρη άρθρωση. Εξηγούμε απλά τις άγνωστες λέξεις. Στην εκμάθηση μπορεί να μας βοηθήσει και μια συσκευή αναπαραγωγής ψηφιακών δίσκων (cdplayer). Εμπλουτίζουμε με παιχνίδια και δραστηριότητες, σχετικές με την παράδοση μας.

Κρατάμε στα χέρια μας ένα μπαλάκι. Το πετάμε σε κάθε παιδί και ζητάμε το όνομά του και κάτι που του αρέσει πολύ.

Σήμερα, ο τρισάγιος ύμνος (Άγιος ο Θεός...) θα μπορούσε να τονίσει την αγιότητα του Τριαδικού Θεού και να Τον αναδείξει ως πηγή της αγιότητας όλων μας.

Λέξεις κλειδιά - Αξιολόγηση

Πρόκειται για λέξεις, οι οποίες συμπυκνώνουν νοήματα και μηνύματα. Επιδιώκουμε να εντυπωθούν στο μυαλό και την καρδιά των παιδιών, ώστε κάθε φορά να ανασύρουν αλήθειες και διδαγματα. Στην ηλικία αυτή, λέξη-κλειδί μπορεί να είναι και ένα αντικείμενο, το οποίο θα θυμίζει ένα διδακτικό περιστατικό. **Με τις λέξεις-κλειδιά μπορούμε να κάνουμε και την τελική αξιολόγηση**

Άγιος= Φίλος Χριστού, φίλος δικός μας

Φωτοστέφανο= Το Φως που χαρίζει στους Αγίους το Άγιο Πνεύμα.

Πολιούχος= Ο προστάτης Άγιος μιας πόλης

Εφαρμογή στην καθημερινότητα

Καλούμε τα παιδιά να περιγράψουν, πως μπορεί να επηρεάσει τη ζωή τους το σημερινό μάθημα.

- Σε μια εποχή που ο καθένας ακολουθεί το δικό του «σωστό» και πολλές διδασκαλίες, θρησκείες και ιδεολογίες προσπαθούν να βρουν νέ-

ους οπαδούς, είναι απαραίτητο για τα παιδιά μας, σιγά σιγά να αρχίσουν να διαμορφώνουν μέσα τους στάσεις και συμπεριφορές, που πηγάζουν από τον τρόπο ζωής των Αγίων της Εκκλησίας μας. Είναι αυτό που ονομάζουμε Ορθόδοξο Χριστιανικό ήθος. Ποια ένα η σωστή αντίδραση κάθε στιγμή; Ποια είναι η σωστή και ποια η λανθασμένη συμπεριφορά; Τι πρέπει να κάνουμε, ώστε να είμαστε συνεπείς σ' αυτό που πιστεύουμε;

- Παράλληλα, η προσπάθειά μας πρέπει να είναι διαρκής, ώστε η χριστιανική ταυτότητα του παιδιού να μην συρρικνωθεί σε έναν κώδικα συμπεριφοράς. Άλλωστε, κανείς δεν μπορεί να είναι άψογος. Σημασία έχει, τα «πρέπει» να ενισχύονται και να παίρνουν νόημα από την αλλαγή και το πρέφωμα της ψυχής, που προκαλεί η σχέση με τον Χριστό και τους Αγίους. Η σχέση αυτή έχει ανάγκη από καθημερινή τροφодοσία μέσω της προσευχής και της μυστηριακής ζωής.
- Ένα ερώτημα διαρκές θα μπορούσε ένα είναι: Πώς θα αντιδρούσε ο τάδε Άγιος σε αυτή ή την άλλη περίπτωση; Ποτέ δεν θα ξεμείνουμε από τέτοιες ερωτήσεις. Η ζωή προσφέρει καθημερινές αφορμές για τέτοιου είδους απαντήσεις.

Λίγο πριν τελειώσουμε

Καλό θα ήταν, κάθε μάθημα να αφήνει στα παιδιά ένα αντικείμενο, που θα τους θυμίζει μια βασική έννοια. Θα μπορούσε να δημιουργηθεί ένα αυτοσχέδιο άλμπουμ, που τα παιδιά θα συμπληρώνουν με μια χαρακτηριστική εικόνα, ή ακόμη και με ένα γράμμα, που τους το δίνουμε ως σχέδιο και εκείνα το χρωματίζουν και το διακοσμούν όπως θέλουν. Επίσης, αναφερόμαστε σε κάτι χαρακτηριστικό του επομένου μαθήματος με τέτοιο τρόπο, που να δημιουργήσει στα παιδιά μια νέα προσδοκία για την επόμενη συνάντησή μας.

Σήμερα, το γράμμα Α(άλφα) θυμίζει την αγιότητα και τους Αγίους. Ακόμη, μια εικονίτσα, ίσως εκείνη των Αγίων Πάντων, θυμίζει το πλήθος των Αγίων που μας περιβάλλουν.

ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΓΟΝΕΙΣ

Είναι σημαντικό για την επικοινωνία με τους γονείς των παιδιών, να έχουν ένα ενημερωτικό σημείωμα για όσα έγιναν κάθε φορά στο κατηχητικό. Με τον τρόπο αυτό, γίνονται κι εκείνοι έμμεσοι ακροατές και οιων σημαντικών πτυχών της πίστης μας, ενώ παράλληλα διευκολύνεται η επικοινωνία με τα παιδιά τους, με βάση το μάθημα. Αναμφίβολη είναι επίσης και η ωφέλεια στο επίπεδο της επικοινωνίας της ενορίας με τις μεγαλύτερες ηλικίες. Στο φυλλάδιο αυτό ζητείς από τους γονείς κάποια υλικά, που τυχόν θα χρειαστούν για την επόμενη φορά. Ιδού ένα προτεινόμενο ενημερωτικό κείμενο:

Το πρώτο σημερινό μας μάθημα έφερε τα παιδιά μας σε επαφή με τους Αγίους της Εκκλησίας μας. Σήμερα μιλήσαμε σε γενικές γραμμές για τους Αγίους, τη θέση τους στην Εκκλησία και τη θέση τους στη ζωή μας. Τους τοποθετήσαμε ως προστασία μας, μεσιτεία προς τον Θεό για μας, αλλά και ως πρότυπα στη ζωή μας. Κυρίως όμως μιλήσαμε για το πόσο σημαντικό είναι να έχουμε μαζί τους μια σχέση, που θεμελιώνεται μέσω της προσευχής. Στα επόμενα μαθήματα θα γνωρίσουμε από κοντά ορισμένους Αγίους και θα πάρουμε από τον καθένα τους κάτι από τον θησαυρό τους.

